Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

25. října 2017 *

„Kasační opravný prostředek – Nařízení (ES) č. 1907/2006 (REACH) – Článek 57 – Látky vzbuzující mimořádné obavy – Identifikace – Článek 2 odst. 8 písm. b) – Výjimka – Článek 3 bod 15 – Pojem ‚meziprodukt' – Akrylamid"

Ve věci C-650/15 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 4. prosince 2015,

Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG), se sídlem v Bruselu (Belgie),

SNF SAS, se sídlem v Andrézieux Bouthéon (Francie),

zastoupené E. Mullierem a R. Cana, avocats, jakož i D. Abrahamsem, barrister,

navrhovatelky,

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

Evropská agentura pro chemické látky (ECHA), zastoupená M. Heikkilä a W. Broerem, jako zmocněnci, ve spolupráci s J. Stuyckem a S. Raesem, advocaten,

žalovaná v prvním stupni,

Nizozemské království, zastoupené M. Bulterman a B. Koopman, jako zmocněnkyněmi,

Evropská komise, zastoupená K. Talabér-Ritz, E. Manhaevem, K. Mifsud-Bonnici a D. Kukovcem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejší účastníci řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, C. G. Fernlund (zpravodaj), J.-C. Bonichot, A. Arabadžev a E. Regan, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. ledna 2017,

* Jednací jazyk: angličtina.

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 6. července 2017,

vydává tento

Rozsudek

1 Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG) (dále jen „PPG“) a SNF SAS se kasačním opravným prostředkem domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 25. září 2015, PPG a SNF v. ECHA (T-268/10 RENV, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2015:698), kterým Tribunál odmítl jakožto nepřípustnou jejich žalobu znějící na zrušení rozhodnutí Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) ze dne 22. prosince 2009, kterým byl akrylamid (ES č. 201-173-7) identifikován jako látka splňující kritéria stanovená v článku 57 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. 2006, L 396, s. 1, a oprava Úř. věst. 2007, L 136, s. 3), ve znění nařízení Komise (ES) č. 552/2009 ze dne 22. června 2009 (Úř. věst. 2009, L 164, s. 7) (dále jen „nařízení REACH“), v souladu s článkem 59 uvedeného nařízení (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

2 Bod 41 odůvodnění nařízení REACH zní následovně:

„Z důvodů uskutečnitelnosti a vzhledem k jejich zvláštní povaze je nutné pro meziprodukty stanovit zvláštní registrační požadavky. Polymery by měly být osvobozeny od registrace a hodnocení, dokud nebude možné ty, které je nutné registrovat kvůli jejich rizikům pro lidské zdraví nebo životní prostředí, vybrat použitelným a nákladově efektivním způsobem založeným na náležitých technických a platných vědeckých kritériích.“

3 Článek 2 uvedeného nařízení, nazvaný „Použití“, stanoví:

„1. Toto nařízení se nevztahuje na:

[…]

c) neizolované meziprodukty;

[…]

8. Na izolované meziprodukty na místě a na přepravované izolované meziprodukty se nevztahují

[…]

b) hlava VII.

9. Hlavy II a VI se nevztahují na polymery.“

4 Článek 3 uvedeného nařízení, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[…]

15) ‚meziproduktem' látka, která je vyráběna a spotřebovávána nebo používána pro účely chemické výroby, aby byla přeměněna na jinou látku (dále jen ‚syntéza'):
   a) ‚neizolovaným meziproduktem' se rozumí meziprodukt, který není během syntézy záměrně odebírán (vyjma odběru vzorků) ze zařízení, ve kterém syntéza probíhá. Toto zařízení zahrnuje reakční nádobu, její pomocná zařízení a veškerá zařízení, kterými látky procházejí během kontinuálního nebo vsádkového procesu, včetně potrubí pro přepravu z jedné nádoby do jiné pro účely dalšího reakčního kroku, avšak vyjma nádrže nebo jiné nádoby, ve kterých se látky skladují po výrobě;
   b) ‚izolovaným meziproduktem na místě' se rozumí meziprodukt, který nesplňuje kritéria pro neizolovaný meziprodukt a jehož výroba a syntéza jiných látek z tohoto meziproduktu se uskutečňuje na stejném místě provozovaném jedním nebo více právními subjekty;
   c) ‚přepravovaným izolovaným meziproduktem' se rozumí meziprodukt, který nesplňuje kritéria pro neizolovaný meziprodukt a je přepravován nebo dodáván na jiná místa;

16) ‚místem' jedna lokalita, v níž, pokud zde existuje více než jeden výrobce látek, je určitá společná infrastruktura a zařízení;

[…]"

5 Článek 17 nařízení REACH, nadepsaný „Registrace izolovaných meziproduktů na místě", zní:

„1. Každý výrobce izolovaného meziproduktu na místě v množství 1 tuny nebo větším za rok podá agentuře žádost o registraci pro izolovaný meziprodukt na místě.

2. Žádost o registraci pro izolovaný meziprodukt na místě musí obsahovat všechny následující informace v takovém rozsahu, který výrobce může předložit, aniž by byly nutné další zkoušky:

a) identifikaci výrobce podle oddílu 1 přílohy VI;

b) identifikaci meziproduktu podle bodů 2.1 až 2.3.4 přílohy VI;

c) klasifikaci meziproduktu podle oddílu 4 přílohy VI;

d) veškeré dostupné existující informace o fyzikálně-chemických vlastnostech meziproduktu nebo o jeho účincích na lidské zdraví nebo životní prostředí. Je-li k dispozici celková zpráva o studii, předloží se souhrn studie;

e) stručný obecný popis použití podle bodu 3.5 přílohy VI;

f) podrobnosti o použitých opatřeních k řízení rizik.

[…]

3. Odstavec 2 se použije pouze pro izolované meziprodukty na místě, pokud výrobce potvrdí, že látka je vyráběna a používána pouze za přísně kontrolovaných podmínek, při nichž je přísně uchovávána pomocí technických prostředků během celého svého životního cyklu. Kontrolní a procesní technologie se použijí pro snížení emisí a následné expozice.

Nejsou-li podmínky uvedené v prvním pododstavci splněny, musí žádost o registraci obsahovat informace uvedené v článku 10."

6 Článek 18 nařízení REACH, nadepsaný „Registrace přepravovaných izolovaných meziproduktů“, stanoví:

„1. Každý výrobce nebo dovozce přepravovaného izolovaného meziproduktu v množství 1 tuny nebo větším za rok podá agentuře žádost o registraci pro přepravovaný izolovaný meziprodukt.

2. Žádost o registraci pro přepravovaný izolovaný meziprodukt musí obsahovat všechny tyto informace:

a) identifikaci výrobce nebo dovozce podle oddílu 1 přílohy VI;

b) identifikaci meziproduktu podle bodů 2.1 až 2.3.4 přílohy VI;

c) klasifikaci meziproduktu podle oddílu 4 přílohy VI;

d) veškeré dostupné existující informace o fyzikálně-chemických vlastnostech meziproduktu nebo o jeho účincích na lidské zdraví nebo životní prostředí. Je-li k dispozici celková zpráva o studii, předloží se souhrn studie;

e) stručný obecný popis použití podle bodu 3.5 přílohy VI;

f) informace o opatřeních ke snížení rizika, která byla použita a doporučena uživateli, podle odstavce 4.

[…]

3. Žádost o registraci pro přepravovaný izolovaný meziprodukt v množství větším než 1000 tun za rok na výrobce nebo dovozce musí kromě informací vyžadovaných podle odstavce 2 obsahovat rovněž informace uvedené v příloze VII.

Na získávání těchto informací se použije článek 13.

4. Odstavce 2 a 3 se použijí pouze pro přepravované izolované meziprodukty, pokud výrobce nebo dovozce sám potvrdí nebo prohlásí, že obdržel potvrzení od uživatele o tom, že syntéza dalších látek z tohoto meziproduktu probíhá na jiných místech za těchto přísně kontrolovaných podmínek:

a) látka je přísně držena pod kontrolou pomocí technických prostředků během celého svého životního cyklu včetně výroby, čištění, činností při čištění a údržbě zařízení, odběru vzorků, analýzy, plnění nebo vyprazdňování zařízení nebo nádob, odstraňování odpadu nebo jeho čištění a skladování;

b) použijí se procesní a kontrolní technologie, které snižují emise a následnou expozici;

c) s látkou zachází pouze řádně vyškolený a oprávněný personál;

d) před otevřením a vstupem do systému při čištění a údržbě se provádějí zvláštní postupy, jako je proplachování a mytí;

e) v případě nehody a při vzniku odpadu jsou používány procesní nebo kontrolní technologie, které snižují emise a následnou expozici během čištění látky nebo postupů při čištění a údržbě;

f) postupy pro zacházení s látkou jsou náležitě dokumentovány a přísně kontrolovány provozovatelem místa.

Nejsou-li podmínky v prvním pododstavci splněny, musí žádost o registraci obsahovat informace uvedené v článku 10.“

7 Hlava VII nařízení REACH, nadepsaná „Povolování“, se skládá z článků 56 až 64.

8 Článek 56 tohoto nařízení, nadepsaný „Obecná ustanovení“, v odstavci 1 stanoví:

„Výrobce, dovozce nebo následný uživatel nesmí uvést na trh látku pro použití nebo ji sám používat, je-li tato látka uvedena v příloze XIV, ledaže

a) použití látky samotné nebo obsažené v směsi nebo začlenění látky do předmětu, pro které je látka uváděna na trh nebo pro které používá látku on sám, bylo povoleno podle článků 60 až 64 nebo

b) použití látky samotné nebo obsažené v směsi nebo začlenění látky do předmětu, pro které je látka uváděna na trh nebo pro které používá látku on sám, bylo osvobozeno od požadavku povolení podle přílohy XIV v souladu s čl. 58 odst. 2 nebo

[…]“

9 Článek 57 uvedeného nařízení, nadepsaný „Látky, které mají být zahrnuty do přílohy XIV“, stanoví:

„Do přílohy XIV mohou být postupem podle článku 58 zahrnuty tyto látky:

a) látky, které splňují kritéria pro klasifikaci jako karcinogenní kategorie 1 nebo 2 podle směrnice 67/548/EHS;

b) látky, které splňují kritéria pro klasifikaci jako mutagenní kategorie 1 nebo 2 podle směrnice 67/548/EHS;

c) látky, které splňují kritéria pro klasifikaci jako toxické pro reprodukci kategorie 1 nebo 2 podle směrnice 67/548/EHS;

d) látky, které jsou perzistentní, bioakumulativní a toxické podle kritérií stanovených v příloze XIII tohoto nařízení;

e) látky, které jsou vysoce perzistentní a vysoce bioakumulativní podle kritérií stanovených v příloze XIII tohoto nařízení;

f) látky – například látky s vlastnostmi vyvolávajícími narušení endokrinní činnosti nebo s perzistentními, bioakumulativními a toxickými vlastnostmi nebo s vysoce perzistentními a vysoce bioakumulativními vlastnostmi, které nesplňují kritéria písmen d) ani e) – pro které existuje vědecký důkaz o možných vážných účincích na lidské zdraví nebo životní prostředí, jež vzbuzují stejné obavy jako účinky jiných látek uvedených v písmenech a) až e), a které jsou identifikovány v jednotlivých případech postupem podle článku 59 tohoto nařízení.“

10 Článek 59 nařízení REACH, nadepsaný „Identifikace látek uvedených v článku 57“, stanoví:

„1. Postup stanovený v odstavcích 2 až 10 tohoto článku se použije k identifikaci látek splňujících kritéria v článku 57 a sestavení seznamu látek pro případné zahrnutí do přílohy XIV. […]

[…]

3. Každý členský stát může připravit dokumentaci podle přílohy XV pro látky, které podle jeho názoru splňují kritéria stanovená v článku 57, a předat ji agentuře. […]

[…]

7. V případě vznesení nebo obdržení připomínek postoupí agentura dokumentaci Výboru členských států do patnácti dnů od uplynutí lhůty 60 dnů uvedené v odstavci 5.

8. Dosáhne-li Výbor členských států do 30 dnů od postoupení jednomyslné dohody o identifikaci, může agentura zapsat tuto látku na seznam uvedený v odstavci 1. Agentura může tuto látku zahrnout do svých doporučení podle čl. 58 odst. 3.

9. Nepodaří-li se Výboru členských států dosáhnout jednomyslné dohody, připraví Komise návrh na identifikaci látky do tří měsíců od obdržení stanoviska Výboru členských států. Konečné rozhodnutí o identifikaci látky se přijme postupem podle čl. 133 odst. 3.

10. Agentura neprodleně po přijetí rozhodnutí o zahrnutí látky zveřejní seznam uvedený v odstavci 1 na své internetové stránce a aktualizuje jej.“

11 Články 60 až 64 nařízení REACH se týkají postupu udělování povolení.

12 Nařízení Komise (EU) č. 366/2011 ze dne 14. dubna 2011, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), pokud jde o přílohu XVII (akrylamid) (Úř. věst. 2011, L 101, s. 12), stanoví, že do této tabulky se přidává položka 60:

„60. Akrylamid č. CAS 79-06-1	Nesmí být uváděn na trh ani používán jako látka nebo složka směsí v koncentraci rovnající se nebo převyšující 0,1 % hmotnosti v prostředcích pro cementování po 5. listopadu 2012.“

Skutečnosti předcházející sporu:

13 Z bodů 1 až 10 napadeného rozsudku vplývá, že ECHA sporným rozhodnutím zahrnula akrylamid na seznam látek pro případné zahrnutí do přílohy XIV nařízení REACH vzhledem k jeho klasifikaci jakožto karcinogenní látky kategorie 2 a mutagenní látky kategorie 2.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

14 PPG a SNF podaly dne 10. června 2010 žalobu na neplatnost sporného rozhodnutí.

15 Usnesením ze dne 21. září 2011, PPG a SNF v. ECHA (T-268/10, EU:T:2011:508), Tribunál žalobu PPG a SNF odmítl jako nepřípustnou.

16 Rozsudkem ze dne 26. září 2013, PPG a SNF v. ECHA (C-625/11 P, EU:C:2013:594), Soudní dvůr zrušil usnesení ze dne 21. září 2011, PPG a SNF v. ECHA (T-268/10, EU:T:2011:508), vrátil věc Tribunálu a rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

17 Nizozemské království a Komise předložily spisy vedlejšího účastníka dne 16. září 2014 a dne 17. září 2014.

18 Napadeným rozsudkem Tribunál odmítl námitku nepřípustnosti vznesenou ECHA, žalobu PPG a SNF zamítl a uložil jim náhradu nákladů řízení.

Návrhová žádání stran před Soudním dvorem

19 PPG a SNF navrhují, aby Soudní dvůr:

– napadený rozsudek zrušil,

– zrušil sporné rozhodnutí či podpůrně vrátil věc Tribunálu a

– uložil ECHA náhradu nákladů řízení.

20 ECHA navrhuje, aby Soudní dvůr zamítl kasační opravný prostředek a uložil PPG a SNF náhradu nákladů řízení.

21 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

22 PPG a SNG tvrdí, že se Tribunál při výkladu definice pojmu „meziprodukt“, uvedené v čl. 3 bodě 15 nařízení REACH, dopustil nesprávného právního posouzení. Tribunál podle nich v bodech 54 až 58 a 66 až 68 napadeného rozsudku přidal k ostatním jednu podmínku, kterou toto ustanovení nestanoví. Tato dodatečná podmínka podle nich zužuje pojem „meziprodukt“ pouze na látky, jejichž chemické zpracování slouží „hlavně“ k výrobě jiné látky. V důsledku přidání této podmínky byly z kategorie meziproduktů vyloučeny všechny syntetizované látky vyrobené za zvláštním účelem, který odpovídá konečnému využití této látky.

23 Výkladem, k němuž se přiklonil Tribunál, byl podle nich z kategorie meziproduktů vyloučen akrylamid používaný k získávání polyakrylamidu pro těsnění. Jeho vyloučení bylo odůvodněno tím, že v takové situaci není akrylamid „používán za účelem výroby“ polyakrylamidu, nýbrž jde o „konečné použití“ tohoto monomeru.

24 V rámci tohoto výkladu dále Tribunál v bodech 56 až 58 napadeného rozsudku odmítl kvalifikovat jako meziprodukt akrylamid používaný k výrobě polyakrylamidu, pokud byla posledně uvedená látka následně používána pro přípravu gelů pro elektroforézu, neboť toto zpracování nesloužilo k výrobě polyakrylamidu, nýbrž k analytické separaci molekul prostřednictvím elektroforézy.

25 Tribunál podle nich zaměnil případ, kdy je akrylamid používán k výrobě polyakrylamidu, a případ, kdy je polyakrylamid používán k tomu, k čemu je určen, tj. k injektáži a elektroforéze. Tribunál tak zaměnil „hlavní cíl“ zpracování původní látky s „hlavním využitím“ syntetizované látky.

26 Tribunál odmítl kvalifikovat monomer jako meziprodukt, čímž podle nich na rozdíl od toho, co konstatoval Soudní dvůr v bodě 34 rozsudku ze dne 7. července 2009. S. P. C. M. a další, implicitně konstatoval, že tato látka nepřestává po polymeraci existovat (C-558/07, EU:C:2009:430).

27 PPG a SNF tvrdí, že výklad zvolený Tribunálem odporuje účelu nařízení REACH a je v rozporu s dokumentem ECHA „Pokyny pro meziprodukty“ (dokument ECHA-2010-G-17-CS). Pro meziprodukty platí z praktických důvodů uvedených v bodě 41 odůvodnění tohoto nařízení zvláštní režim, jehož součástí jsou zvláštní požadavky na registraci stanovené v článcích 17 a 18 uvedeného nařízení a výjimka z hlavy VII téhož nařízení.

28 Důvodem pro tento odchylný režim je omezit expozici těmto látkám, což s sebou v korelaci nese i snížení rizika do větší míry než u ostatních látek.

29 ECHA a Komise s argumenty PPG a SNF nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

30 Aby bylo možné posoudit opodstatněnost prvního důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího z nesprávného právního posouzení při výkladu pojmu „meziprodukt“ vymezeného v čl. 3 bodě 15 nařízení REACH, je třeba uvést, že pojem „meziprodukt“ je v tomto nařízení použit jako podstatné jméno k identifikaci určitých látek, pro které vzhledem k jejich použití platí odchylný režim, v jehož rámci jsou zmírněny některé podmínky stanovené uvedeným nařízením.

31 Podle definice stanovené v článku 3 bodě 15 nařízení REACH se pojem „meziprodukt“ použije na látku, která je vyráběna a spotřebovávána nebo používána pro účely přeměny na jinou látku chemickým procesem nazvaným „syntéza“.

32 Článek 3 bod 15 nařízení REACH mimoto rozděluje meziprodukty do tří kategorií. První kategorie tzv. „neizolovaných meziproduktů“ zahrnuje meziprodukty, které nejsou během syntézy záměrně odebírány ze zařízení, ve kterém syntéza probíhá. Nařízení REACH se na tuto první kategorii nepoužije na základě svého čl. 2 odst. 1 písm. c). Druhá kategorie tzv. „izolovaných meziproduktů na místě“ zahrnuje všechny meziprodukty, jejichž výroba a syntéza probíhá na tomtéž místě. Třetí kategorie tzv. „přepravovaných izolovaných meziproduktů“ zahrnuje všechny meziprodukty přepravované z jednoho místa na druhé. Poslední dvě kategorie meziproduktů jsou vyňaty z hlavy VII tohoto nařízení na základě jeho čl. 2 odst. 8 písm. b).

33 Z toho vyplývá, že článek 3 bod 15 nařízení REACH stanoví tři podmínky, které musí být splněny, aby mohla být používaná látka považována za meziprodukt. Jak uvedla generální advokátka v bodě 56 svého stanoviska, první z těchto podmínek se týká účelu výroby a použití látky jakožto meziproduktu, který spočívá ve zpracování této látky na jinou. Druhá podmínka se týká technického způsobu zpracování, tj. chemického procesu nazvaného „syntéza“. Třetí podmínka zužuje rozsah pojmu „meziprodukt“ na případy používání látky v kontrolovaném prostředí, kterým může být buď zařízení, v němž syntéza probíhá, nebo místo, v němž probíhá výroba a syntéza, nebo kam je tato látka přepravována, přičemž pojem „místo“ je definován v článku 3 bodě 16 nařízení REACH jako „jedna lokalita“, v níž se nachází infrastruktura a zařízení.

34 Pokud jde o první dvě podmínky zmíněné v předchozím bodě, Tribunál v bodě 66 napadeného rozsudku konstatoval, že „z definice meziproduktu stanovené v čl. 3 bodě 15 nařízení [REACH] nicméně vyplývá, že kvalifikace látky jako meziproduktu závisí na účelu sledovaném její výrobou a jejím použitím. [P]odle této definice je meziproduktem látka, která je vyráběna a spotřebovávána nebo používána pro účely chemické výroby, aby byla přeměněna na jinou látku“. Tímto konstatováním, které Tribunál zopakoval v bodech 67 a 68 napadeného rozsudku, vyložil tento orgán správně pojem „meziprodukt“ a na rozdíl od toho, co tvrdí PPG a SNF, se v tomto ohledu nedopustil nesprávného právního posouzení.

35 Výtky namířené proti bodům 50 až 58 napadeného rozsudku, v nichž Tribunál posoudil přípustnost žaloby v prvním stupni, směřují v podstatě proti odůvodnění, na jehož základě tento orgán odmítl konstatovat, že se akrylamid používá výlučně jako meziprodukt. V tomto ohledu Tribunál v bodě 51 napadeného rozsudku konstatoval, že 99,9 % akrylamidu se používá jako meziprodukt a zbytek této látky se používá pro těsnění a přípravu elektroforézních gelů a nelze jej označit za meziprodukt.

36 Ohledně těsnění Tribunál v podstatě konstatoval, že akrylamid sice musí být chemicky zpracován na polyakrylamid, avšak hlavním účelem tohoto procesu není vyrobit polyakrylamid, nýbrž těsnění, jež má podle popisu v bodě 52 napadeného rozsudku sloužit k zamezení průsaku vody, opravě konstrukcí z betonu a úpravě kapilárního vzlínání.

37 Tribunál v bodě 54 napadeného rozsudku rozhodl, že „podle definice stanovené v čl. 3 bodě 15 nařízení [REACH] je meziproduktem látka, která je vyráběna a spotřebovávána nebo používána pro účely chemické výroby, aby byla přeměněna na jinou látku. V projednávané věci je pravda, že těsnící činidlo na bázi akrylamidu je používáno při výrobě jiné látky, kdy je samotný akrylamid přeměněn na tuto jinou látku, konkrétně na polymer. Nicméně, jak tvrdí ECHA, akrylamid není používán proto, aby byl sám syntetizován ve smyslu definice stanovené v čl. 3 bodě 15 nařízení [REACH]. Akrylamid není používán za účelem výroby této jiné látky, jelikož hlavním cílem chemického procesu je plnit funkci těsnícího materiálu, který vznikne, když těsnící činidlo na bázi akrylamidu polymeruje. Polymerací ztuhne do pevného gelu, který nepropouští vodu při používání při injektáži. Používání akrylamidu jako těsnícího činidla tedy není používáním meziproduktu, ale konečným použitím látky“.

38 Je však třeba uvést, že výroba a použití látky má sloužit k jejímu zpracování na látku jinou, a proto je splněna první ze tří podmínek stanovených v článku 3 bodě 15 uvedeného nařízení, aby byla tato látka označena jako „meziprodukt“. Článek 3 bod 15 téhož nařízení nestanoví žádné další kritérium, na jehož základě by bylo možné odlišit, zda je tento účel hlavní či vedlejší, ani zda se chemický postup, jehož prostřednictvím je látka zpracována na jinou, kryje s koncovým použitím, k němuž je tato látka určena.

39 Tribunál tedy vyložil článek 3 bod 15 nařízení REACH nesprávně, když odmítl označit akrylamid zpracovávaný na polyakrylamid pro účely těsnění za „meziprodukt“ a přidal do tohoto ustanovení podmínku navíc.

40 Toto nesprávné právní posouzení však nemá vliv na platnost napadeného rozsudku, neboť se týká pouze odůvodnění uvedeného nadbytečně. Odůvodnění uvedené v bodech 50 až 58 napadeného rozsudku, proti kterému míří první důvod kasačního opravného prostředku a které se týká přípustnosti žaloby v prvním stupni, totiž následuje za konstatováním v bodě 43 napadeného rozsudku, které zpochybněno není a podle něhož může mít sporné rozhodnutí přímý vliv na právní postavení dodavatelů této látky. Tyto přímé účinky vyplývají z informačních povinností stanovených v čl. 31 odst. 9 písm. a) uvedeného nařízení, přičemž povinnost identifikovat látku postupem podle článku 59 nařízení REACH je nová informace, na jejímž základě musí uvedení dodavatelé aktualizovat bezpečnostní list ve smyslu onoho článku 31. Z toho vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku směřující proti bodům 50 až 58 napadeného rozsudku je irelevantní.

41 S ohledem na výše uvedené je třeba první žalobní důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako zčásti neopodstatněný a zčásti irelevantní.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

42 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku směřujícího proti bodům 64 až 71 a 77 napadeného rozsudku, PPG a SNF vytýkají Tribunálu, že se nevyjádřil k porušení čl. 2 odst. 8 písm. b) nařízení REACH, jež namítaly, a nesplnil tak povinnost uvést odůvodnění. Napadený rozsudek podle nich neuvádí, proč se tímto ustanovením jasně vymezená výjimka nevztahuje na článek 59 tohoto nařízení.

43 ECHA a Komise mají za to, že odůvodnění napadeného rozsudku je dostatečné.

Závěry Soudního dvora

44 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je Tribunál vázán povinností uvést odůvodnění, přičemž z něj musí jasně a jednoznačně plynout úvahy Tribunálu, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody přijatého rozhodnutí a Soudní dvůr mohl vykonávat soudní přezkum (zejména viz rozsudek ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 372, jakož i usnesení ze dne 1. června 2017, Universidad Internacional de la Rioja v. EUIPO, C-50/17 P, nezveřejněný, EU:C:2017:415, bod 12).

45 Tribunál nejprve v bodě 63 napadeného rozsudku popsal argumenty PPG a SNF týkající se porušení čl. 2 odst. 8 písm. b) nařízení REACH a v bodech 64 až 71 pak uvedl důvody, na jejichž základě považoval tyto argumenty za nepodložené.

46 Z odůvodnění napadeného rozsudku jasně a jednoznačně plynou úvahy Tribunálu, které jej vedly k zamítnutí prvního důvodu žaloby, jež mu byla předložena.

47 Druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být tedy zamítnut jako neopodstatněný.

K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

48 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku směřujícího proti bodům 64 až 71 a 77 napadeného rozsudku PPG a SNF tvrdí, že výklad nařízení REACH, v jehož rámci Tribunál konstatoval, že pro meziprodukty platí identifikační postup podle článku 59 tohoto nařízení, je zjevně v rozporu s jednoznačným zněním čl. 2 odst. 8 písm. b) uvedeného nařízení. Toto ustanovení platí podle nich bez výjimky pro celou hlavu VII téhož nařízení. Pokud by unijní normotvůrce hodlal vyjmout identifikační postup z rozsahu výjimky pro meziprodukty, učinil by tak výslovně. Jelikož tohoto ustanovení zní jednoznačně, není třeba použít jiný než jazykový výklad.

49 PPG a SNF tvrdí, že Tribunál porušil uvedený článek, když v bodě 65 napadeného rozsudku konstatoval, že podle článku 59 nařízení REACH může pro jakýkoli meziprodukt, který lze označit za „látku“, platit identifikační postup stanovený v tomto ustanovení, ačkoli tento článek 59 je součástí hlavy VII tohoto nařízení. To, že látka díky svým podstatným vlastnostem vzbuzuje mimořádné obavy ve smyslu článku 57 uvedeného nařízení, neopravňuje podle nich ECHA k tomu, aby tohoto nařízení porušila.

50 Podle PPG a SNF vyložil Tribunál článek 59 nařízení REACH v bodě 66 napadeného rozsudku nesprávně. Látku by bylo možné zahrnout na seznam kandidátských látek s poznámkou, že to nemá vliv na použití této látky jako meziproduktu. Jelikož meziprodukty nemohou být zařazeny do přílohy XIV tohoto nařízení, není důvod zařazovat je na seznam sestavovaný pro tyto účely.

51 Závěr, který Tribunál učinil v bodě 69 napadeného rozsudku a podle něhož se článek 57 nařízení REACH týká podstatných vlastností látek, je podle nich irelevantní pro účely aplikace čl. 2 odst. 8 písm. b) uvedeného nařízení.

52 ECHA a Komise s argumenty PPG a SNF nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

53 Pro účely odpovědi na třetí důvod kasačního opravného prostředku je třeba připomenout kontext, ve kterém se uplatní výjimka stanovená v čl. 2 odst. 8 písm. b) nařízení REACH.

54 Podle čl. 1 odst. 1 uvedeného nařízení je jeho účelem zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí, včetně podpory alternativních metod hodnocení rizik látek, a volný pohyb látek na vnitřním trhu za současného zvýšení konkurenceschopnosti a inovace. Za tímto účelem zavádí toto nařízení integrovaný systém kontroly chemických látek zahrnující jejich registraci, hodnocení, jakož i povolování a případná omezení jejich používání (viz zejména rozsudek ze dne 15. března 2017, Polynt v. ECHA, C-323/15 P, EU:C:2017:207, bod 20).

55 Jak zdůrazňují zejména body 69 a 70 odůvodnění nařízení REACH, zvláštní pozornost věnuje toto nařízení takzvaným „látkám vzbuzujícím mimořádné obavy“. Na tyto látky se totiž vztahuje povolovací režim, který upravuje hlava VII tohoto nařízení. Z článku 55 uvedeného nařízení vyplývá, že cílem tohoto povolovacího režimu je „zajistit řádné fungování vnitřního trhu a zároveň zajistit, aby rizika plynoucí z látek vzbuzujících mimořádné obavy byla náležitě kontrolována a aby tyto látky byly postupně nahrazeny vhodnými alternativními látkami nebo technologiemi, je-li to z hospodářského a technického hlediska uskutečnitelné“ (viz zejména rozsudek ze dne 15. března 2017, Polynt v. ECHA, C-323/15 P, EU:C:2017:207, bod 21).

56 První etapou tohoto povolovacího režimu je proces identifikace látek vzbuzujících mimořádné obavy na základě kritérií uvedených v článku 57 nařízení REACH. Druhou etapou je zařazení těchto látek na seznam látek podléhajících povolení, který tvoří přílohu XIV tohoto nařízení, a třetí a poslední etapa se týká postupu vedoucího případně k povolení látky vzbuzující mimořádné obavy (viz zejména rozsudek ze dne 15. března 2017, Polynt v. ECHA, C-323/15 P, EU:C:2017:207, bod 22).

57 Za účelem zajištění soudržnosti mezi povolovacím režimem upraveným v hlavě VII nařízení REACH a ostatními unijními právními a správními předpisy určenými na ochranu lidského zdraví a životního prostředí před riziky vzešlými z použití chemických látek umožňuje čl. 58 odst. 2 tohoto nařízení, aby určitá použití nebo kategorie použití byly osvobozeny od požadavku získat povolení, „je-li na základě stávajících zvláštních právních předpisů Společenství, které stanoví minimální požadavky týkající se ochrany lidského zdraví nebo životního prostředí pro použití látky, riziko náležitě kontrolováno“. Tento mechanismus osvobození předpokládá neoddělitelnou vazbu mezi látkou a jejími použitími nebo kategoriemi použití (rozsudek ze dne 13. července 2017, VECCO a další v. Komise, C-651/15 P, EU:C:2017:543, body 30 a 37).

58 Mimo toto zvláštního osvobození podle čl. 58 odst. 2 nařízení REACH, stanoví čl. 2 odst. 8 písm. b) tohoto nařízení obecnou výjimku, na jejímž základě jsou z hlavy VII uvedeného nařízení vyňaty izolované meziprodukty na místě a přepravované izolované meziprodukty.

59 Jazykový výklad posledně uvedeného ustanovení, který navrhují PPG a SNF, by vedl k tomu, že všechny látky používané jako izolovaný meziprodukt na místě či přepravovaný izolovaný meziprodukt by byly automaticky vyňaty z působnosti ustanovení hlavy VII nařízení REACH. Taková látka by unikla identifikaci podle článku 59 tohoto nařízení, ačkoli vzhledem k jejím podstatným vlastnostem spadá do působnosti článku 57 uvedeného nařízení, a měla by proto být považována za látku vzbuzující mimořádné obavy. Povolovací postup upravený v kapitolách 2 a 3 hlavy VII téhož nařízení by tedy neplatil ani pro takovou látku.

60 Takový jazykový výklad je zjevně v rozporu s účelem nařízení REACH, tj. ochranou zdraví a životního prostředí, připomenutým v bodech 54 a 55 tohoto rozsudku. Dále odporuje i systematice tohoto nařízení.

61 Jak generální advokátka připomněla v bodech 85 až 87 svého stanoviska, z čl. 3 bodu 15 nařízení REACH, který vymezuje pojem „meziprodukt“, ve spojení s ustanoveními jeho hlavy VII vyplývá, že výjimka stanovená v čl. 2 odst. 8 písm. b) tohoto nařízení musí být vykládána v tom smyslu, že platí pouze pro případy, kdy lze používanou látku označit za izolovaný meziprodukt na místě či přepravovaný izolovaný meziprodukt. Tato výjimka tedy neplatí pro ustanovení hlavy VII, která upravují látky v závislosti na jiných faktorech než jejich použití či kategorie použití.

62 Z toho vyplývá, že výjimka stanovená v čl. 2 odst. 8 písm. b) nařízení REACH platí pouze pro povolovací postup stanovený v kapitolách 2 a 3 hlavy VII tohoto nařízení. Tento postup má totiž u dané látky vzbuzující mimořádné obavy vymezit povolené použití a kategorie použití s výhradou zejména obecné výjimky stanovené v čl. 2 odst. 8 písm. b) uvedeného nařízení.

63 Tato výjimka naopak neplatí pro ustanovení hlavy VII nařízení REACH, která upravují látky v závislosti na jejich podstatných vlastnostech. Článek 2 odst. 8 písm. b) tohoto nařízení nebrání tomu, aby byla látka identifikována na základě kritérií stanovených v článku 57 uvedeného nařízení jako látka vzbuzující mimořádné obavy, ačkoli není používána jako meziprodukt izolovaný na místě či přepravovaný izolovaný meziprodukt.

64 Jak generální advokátka uvedla v bodě 83 svého stanoviska, přípravné práce k nařízení REACH naznačují, že důvodem pro takové navázání povolovacího postupu na výjimku pro látky používané jako izolovaný meziprodukt na místě či přepravovaný izolovaný meziprodukt je to, že z podstaty věci nevyvolávají obavy, a mohou být proto vyňaty z povolovacího postupu.

65 Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 66 napadeného rozsudku konstatoval, že z „definice meziproduktu stanovené v čl. 3 bodě 15 nařízení [REACH] vyplývá, že kvalifikace látky jako meziproduktu závisí na účelu sledovaném její výrobou a jejím použitím. Jak již bylo připomenuto […], podle této definice je meziproduktem látka, která je vyráběna a spotřebovávána nebo používána pro účely chemické výroby, aby byla přeměněna na jinou látku. Jelikož v zásadě každá látka může být vyráběna za účelem chemické transformace a být při této transformaci spotřebována nebo použita, aby byla přeměněna na jinou látku, a mít tak status meziproduktu, skutečnost, že látka má v projednávané věci status meziproduktu, nevyjímá tuto látku z postupu identifikace stanoveného v článku 59 [tohoto nařízení]“.

66 Jelikož toto odůvodnění z právního hlediska postačuje k odmítnutí prvního žalobního důvodu, třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být odmítnut jako neopodstatněný.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu ze zjevně nesprávného posouzení

Argumentace účastníků řízení

67 PPG a SNF vytýkají Tribunálu, že v bodech 69 až 79 napadeného rozsudku odmítl jejich argumenty, podle nichž se ECHA dopustila zjevně nesprávného posouzení, když nezohlednila údaje uvedené v dokumentaci vypracované v souladu s přílohou XV nařízení REACH. Tribunál totiž podle nich konstatoval, že údaje uvedené v příloze XV tohoto nařízení jsou irelevantní pro účely identifikace látky postupem podle článku 59 uvedeného nařízení.

68 Toto tvrzení je podle nich chybné. Tato dokumentace je totiž pořizována v první fázi povolovacího postupu a musí obsahovat veškeré relevantní informace, na jejichž základě lze určit, zda má být látka zahrnuta do seznamu kandidátských látek a do přílohy XIV nařízení REACH. Krom podstatných vlastností látky musí být podle této přílohy XV v uvedené dokumentaci uvedeny i informace o užití, expozici, alternativních látkách a rizicích.

69 Z informací, které měla v tomto případě ECHA k dispozici, vyplývá, že akrylamid je používán pouze jako meziprodukt. Podle PPG a SNF má ECHA povinnost posoudit tyto informace pečlivě a nestranně (rozsudek ze dne 21. listopadu 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, bod 14). Uvedené informace přitom dokládají, že podmínky pro uplatnění výjimky stanovené v čl. 2 odst. 8 písm. b) nařízení REACH byly splněny.

70 ECHA a Komise s těmito argumenty nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

71 Jak bylo konstatováno v bodě 63 tohoto rozsudku, čl. 2 odst. 8 písm. b) nařízení REACH nebrání tomu, aby byla látka identifikována na základě kritérií stanovených v článku 57 uvedeného nařízení jako látka vzbuzující mimořádné obavy, ačkoli není používána jako meziprodukt izolovaný na místě či přepravovaný izolovaný meziprodukt.

72 Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 69 napadeného rozsudku konstatoval, že „[i] kdyby [dokumentace vypracovaná Nizozemským královstvím podle přílohy XV k tomuto nařízení] uváděla pouze příklady použití této látky jako meziproduktu, není tato skutečnost pro účely identifikace akrylamidu jako látky vzbuzující mimořádné obavy splňující kritéria stanovená v článku 57 [uvedeného nařízení] relevantní, jelikož se tyto informace netýkají podstatných vlastností akrylamidu“.

73 Z téhož důvodu není proto odůvodnění v obdobném duchu uvedené v bodech 70 a 77 napadeného rozsudku nesprávné.

74 Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku musí být tedy zamítnut jako neopodstatněný.

K pátému a šestému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

75 V rámci pátého důvodu kasačního opravného prostředku PPG a SNF kritizují bod 93 napadeného rozsudku, v němž Tribunál odmítl jejich argumentaci vycházející z porušení zásady proporcionality. Podle jejich názoru mělo sporné rozhodnutí méně omezující alternativu spočívající v tom, že při zápisu akrylamidu na seznam kandidátských látek by bylo stanoveno, že toto označení a zahrnutí této látky na seznam nemá vliv na její použití jako meziproduktu.

76 V rámci šestého důvodu kasačního opravného prostředku PPG a SNF tvrdí, že bod 93 napadeného rozsudku není dostatečně odůvodněn,

77 ECHA a Komise tyto argumenty zpochybňují.

Závěry Soudního dvora

78 Jak bylo uvedeno v bodě 62 tohoto rozsudku, povolovací postup upravený v kapitolách 2 a 3 hlavy VII nařízení REACH má u dané látky vzbuzující mimořádné obavy vymezit povolené použití a kategorie použití s výhradou obecné výjimky stanovené v čl. 2 odst. 8 písm. b) tohoto nařízení.

79 Pokud by za těchto podmínek bylo k zápisu látky na seznam látek pro případné zahrnutí do přílohy XIV nařízení uvedeného nařízení dodáno, že tento zápis nemá vliv na využití, na něž se vztahuje výjimka na základě čl. 2 odst. 8 písm. b) téhož nařízení, bylo by tím pouze dosaženo toho, co již vyplývá z nařízení REACH. Jak uvedla generální advokátka v bodě 116 svého stanoviska, takové opatření nemá žádný význam z hlediska testu proporcionality.

80 Z toho vyplývá, že Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení a splnil povinnost uvést odůvodnění, když v bodě 93 napadeného rozsudku odmítl argumenty PPG a SNF z důvodu, že „normotvůrce zavedl zvláštní pravidla týkající se meziproduktů v čl. 2 odst. 1 písm. c) a odst. 8 písm. b) [nařízení REACH]“.

81 Pátý a šestý důvod kasačního opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.

82 Z výše uvedeného vyplývá, že kasační opravný prostředek je třeba zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

83 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Podle čl. 138 odst. 1 stejného jednacího řádu, který se použije na základě svého čl. 184 odst. 1 na řízení o opravném prostředku, bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval.

84 Článek 140 odst. 1 jednacího řádu, který se použije na řízení o kasačním opravném prostředku na základě jeho čl. 184 odst. 1, stanoví, že členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení.

85 Vzhledem k tomu, že ECHA požadovala náhradu nákladů řízení a společnosti PPG a SNF neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

86 Nizozemské království a Komise, vedlejší účastníci řízení v prvním stupni, ponesou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG) a SNF SAS ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou agenturou pro chemické látky (ECHA).

3) Nizozemské království a Evropská komise ponesou vlastní náklady řízení.

Podpisy.